Lazdininkai (Kalnalaukis) Cemetery

In 2015, KM excavated 42 m^2: three trenches and a 1 m^2 test pit in the N part of Lazdininkai (Kalnalaukis) Cemetery (Kretinga District) (Fig. 1). Three inhumations, one of which was partially disturbed, were discovered: one male burial (second half of the 2nd century) with three fire strikers (Fig. 2) and two female burials (late 2nd–early 3rd century) (Figs. 3, 4). In addition, artefacts from 2nd–3rd-century inhumations disturbed during earlier melioration work were collected (Fig. 5). The remains of clay daub characteristic of a charcoal kiln were also recorded in the test pit. Surface finds (second half of the 7th–11th centuries) were collected in the E part of the cemetery.

Vytautas Juškaitis

Kazikėnų kapinynas

Kazikėnų kapinynas (Jurbarko r.) pradėtas tyrinėti 2013 m. Kad šioje vietoje gali būti kapinynas, sužinota iš Jurbarko gyventojo Stasio Vanago. Maždaug prieš 4 metus, dirbdamas Kazikėnų miške, pasieniečių bokšto statybos metu kasdamas žvyrą jis aptiko įvijinę apyrankę. Gavus šią informaciją, 2013 m. buvo ištirta 5x2 m dydžio perkasa. Aptikta atsitiktinių radinių (Romos imperijos moneta ir įmovinis kirvis), kurie liudijo, kad čia buvo kapinynas. Taip pat aptikta titnaginių radinių: mezolitinis titnaginis (lancetinis) strėlės antgalis ir mezolito laikų skaldytinio fragmentas. Apie 5 m į PR nuo perkasos, ant lauko keliuko, žemės paviršiuje, aptikta Romos imperijos moneta – Faustinos II (161–175 m.) sestercijus (*ATL 2013 metais*, V., 2014, p. 152–153). 2014 m. tyrimai pratęsti, jų metu ištirtos trys 5x2 m dydžio perkasos. Iš viso tyrinėtas 33,1 m^2 plotas. Perkasoje 2 rastas 15–30 cm storio pilkos žemės sluoksnis su mezolitu–ankstyvuoju geležies amžiumi datuojamais radiniais. Iš viso aptikti 175 titnaginiai radiniai. 2014 m. tyrimų metu rasti 6 griautiniai kapai, datuotini II–VI a., ir duobė su lipdyta keramika (*ATL 2014 metais*, V., 2015, p. 144–148).

2015 m. archeologiniai tyrinėjimai pratęsti Kazikėnų kapinyno aplinkoje (1 pav.). Archeologinių žvalgomųjų tyrimų metu ieškota gyvenvietės į Š ir ŠR nuo kapinyno. Ši vieta pasirinkta todėl, kad ji yra tarp melioruojant ištiesinto upelio iš R pusės ir pelkės, kuri anksčiau galėjo būti ežeriukas, iš V pusės. Iš pradžių planuota ištirti du 2x2 m dydžio šurfus spėjamoje gyvenvietės vietoje į Š nuo kapinyno. Tačiau ištyrus

1 pav. Situacijos planas: 1 – 2015 m. ištirti šurfai; 2 – melioruotas upelis; 3 – pelkė; 4 – 2013–2014 m. tirtų perkasų vietos; 5 – Kazikėnų kapinyno teritorija, siūlyta 2014 m. įtraukti į NKVR; 6 – remiantis 2015 m. tyrimų duomenimis, papildomai įtraukti siūloma kapinyno teritorija; 7 – lauko keliukas. V. Juškaičio brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – the 2015 test pits; 2 – the stream with a modified channel; 3 – the bog; 4 – the 2013–2014 trench sites; 5 – the Kazikėnai Cemetery territory proposed in 2014 for inclusion in the NKVR; 6 – additional territory proposed for inclusion based on the 2015 investigation data; 7 – the field road

0 3 cm

2 pav. Šurfe 2 aptikta lankinė segė. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 2. The crossbow brooch discovered in test pit 2

0 3 cm

3 pav. Šurfe 2 aptikta Romos imperijos moneta. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 3. The Roman Imperial coin discovered in test pit 2

4 pav. Šurfas 2, stulpavietė 1. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 4. Test pit 2, posthole 1

5 pav. Kazikėnų miške aptiktas akmeninis kirvis. V. Juškaičio nuotr.

Fig. 5. The stone axe discovered in Kazikėnai Forest

0 3 cm

šurfą 1 paaiškėjo, kad šioje vietoje gruntas maišytas iki 1,35–1,5 m gylio nuo dabartinio žemės paviršiaus ir jokių radinių neaptinkama. Galbūt anksčiau čia buvo karjeras arba žemė perkasta ar sustumdyta melioratoriams tiesinant šalia esančio upelio vagą. Dėl šių priežasčių ***šurfas 2*** tirtas toliau į R, kitoje buvusio upelio pusėje. Po 6–10 cm storio velėna aptiktas 25–35 cm storio pilko smėlio sluoksnis. Jame, 18 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, aptikta lankinė segė (2 pav.), o 35 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, pačioje sluoksnio apačioje, rasta Gordiano II Romos imperijos moneta (3 pav.), datuotina 238 m. Daugiau jokių radinių pilko smėlio sluoksnyje neaptikta. Po pilko smėlio sluoksniu, 35–40 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, atsidengė įžemis – smėlis. Šurfo 2 centre įžemyje atidengta netaisyklingos formos 40x35 cm dydžio *stulpavietė 1* (4 pav.). Jos užpildas – pilkas smėlis. Stulpavietėje aptiktas 12x6x5 cm dydžio akmuo. Stulpavietės apačia – 75 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Tiriant ne šurfų vietoje, 14,2 m į V nuo šurfo 2, žemės paviršiuje atsitiktinai aptiktas geležinis įmovinis kirvis. Jis greičiausiai yra iš suardyto kapo.

Atlikus archeologinius žvalgomuosius tyrinėjimus nustatyta, kad į Š nuo kapinyno vykdyti dideli žemės judinimo darbai, ir nei kapų, nei kultūrinio sluoksnio čia neaptikta. Į V nuo kapinyno nei kapų, nei kultūrinio sluoksnio taip pat nerasta, bet čia šurfo 2 vietoje aptikta stulpavietė ir du atsitiktiniai radiniai. Tai rodo, kad kapinynas galėjo tęstis ir toliau į V, nei iki šiol manyta.

2016 m. archeologinius tyrimus Kazikėnų kapinyno aplinkoje planuojama pratęsti, siekiant rasti kapinyno laikotarpio senovės gyvenvietę.

2015 m. pavasarį Viešvilės pagrindinės mokyklos dailės mokytojas Juozas Budzinauskas informavo šių archeologinių tyrimų autorių, kad jo mokinys atnešė parodyti akmeninį kirvį (5 pav.), rastą Kazikėnų miške, netoli Kasiko upelio. Mokinys parodė kirvio radimo vietą. Šis akmeninis kirvis iki šiol yra pas mokinį.

Kazikėnai Cemetery

In 2015, a field evaluation (two 2 x 2 m test pits) was conducted in the vicinity of Kazikėnai Cemetery (Jurbarkas District) (Fig. 1). Finds from 2nd–5th-century burials and a posthole were discovered to the E of the already known cemetery (Fig. 4). Thus a disturbed part of the cemetery was found. During the evaluation, no valuable cultural layer or finds were found at the site of test pit 1. A Roman Imperial coin and a crossbow brooch were discovered in the plough layer in test pit 2 (Figs. 2–3). A posthole was unearthed in the natural soil. An iron socketed axe was discovered by chance on the ground's surface to the W of test pit 2. A stone axe was likewise found by chance in Kazikėnai Forest (Fig. 5).

Gediminas Petrauskas

Meškučių kapinynas

2015 m. LNM archeologinė ekspedicija toliau tyrė Meškučių kapinyną (UK 38605) (Kaišiadorių r., Kruonio sen.) (*ATL 2008 metais*, V., 2009, p. 504–505; *ATL 2014 metais*, V., 2015, p. 151–158) (1 pav.). Buvo renkami duomenys apie laidoseną ankstyvaisiais viduramžiais buvusios Rytų Lietuvos pilkapių kultūros teritorijoje. Ištirtas vienas 10 m² plotas (perkasa 2), aptikti radiniai perduoti saugoti į LNM.

Tyrimų plotas preparuotas 2–3 cm storio sluoksneliais. Paviršius kiekvieną kartą iš naujo tikrintas metalo ieškikliu, preparuotos žemės, pamatavus kvadrato aukštį, buvo kraunamos į atskirus individualiai metrikuotus kibirus. Visos iškastos žemės sijotos sijoklėje su 4x4 mm tankio sietu. Sijojant buvo surinkti smulkiausi degintiniai kaulai, keramikos šukės, įvairių dirbinių fragmentai (plg. 58 iš 87 perkasos radinių surasti sijoklėje). Šie radiniai buvo kraunami į atskirus, kas 3–6 cm keičiamus plastikinius

1 pav. Meškučių kapinyno tyrimų akimirka. G. Kryžiaus nuotr.

Fig. 1. During the excavation of Meškučiai Cemetery